

Nárůst cen energií a zvýšení příspěvku na bydlení v lednu 2022: Pomohlo to?¹

ZÁŘÍ 2022

FILIP PERTOLD, PETR PLETICHA

Shrnutí

- V reakci na prudký růst cen energií, a tedy nákladů na bydlení od podzimu 2021 vláda Petra Fialy v lednu 2022 přistoupila ke zvýšení stropů – tj. normativních nákladů na bydlení. V této studii analyzujeme, jak toto opatření ovlivnilo počet domácností s nárokem na příspěvek a počet domácností, které příspěvek čerpají.
- Zvýšení normativních nákladů na bydlení zvýšilo maximální možnou čerpanou částku příspěvku na bydlení, ale samo o sobě nerozšířilo okruh domácností, které na něj mají nárok. Nárůst počtu domácností s nárokem na příspěvek způsobily vyšší ceny energií. Podle administrativních i sociologických dat se absolutní počet domácností čerpajících příspěvek velmi mírně zvýšil, ale podíl domácností, které příspěvek čerpají na domácnostech s nárokem na příspěvek, se snížil.
- Naprosté většině domácností kompenzuje navýšení maximální možné výše příspěvku jen část nárůstu jejich výdajů na bydlení. Například u domácností, kterým podíl výdajů na bydlení na jejich čistém příjmu vzrostl o 15 procentních bodů, zvýšení příspěvku v průměru nahradilo méně než pětinu takto zvýšených výdajů.
- Většina domácností o příspěvku na bydlení ví, ale mnohé o něm mají nepřesné informace a chybně usuzují, že na něj nárok nemají. Přestože možnost čerpat vyšší částku učinilo čerpání příspěvku atraktivnější, pro mnohé domácnosti nepředstavuje dostatečnou sumu, aby o něj žádaly. Pravděpodobně je odrazuje i vysoká administrativní náročnost žádosti.

¹ Tato studie reprezentuje pouze názor autorů a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK (CERGE). Poděkování patří Danielu Münichovi, Danielu Prokopovi a Michalu Šoltésovi za velmi cenné připomínky a návrhy na zlepšení studie. Veškeré případné nepřesnosti a chyby však jdou na vrub nás autorů. Studie vznikla díky podpoře Akademie věd ČR v rámci programu Strategie AV21: Společnost v pohybu a veřejné politiky. Autoři oceňují úzkou spolupráci s PAQ Research při využití výzkumných dat *Život během pandemie*, jejichž sběr byl mimo jiné podpořen Akademií věd ČR v rámci programu Strategie AV21: Společnost v pohybu a veřejné politiky.

- Nejpočetnější skupinou mezi domácnostmi s nárokem na příspěvek i těmi, které příspěvek čerpají, jsou důchodci. Podíl důchodců, kteří mají na příspěvek nárok ve sledovaném období, výrazněji nevzrostl. Ze všech demografických skupin však nejvíce zareagovali na zvýšení normativu a příspěvek ve větší míře čerpat začali.
- Analýza je založená na unikátních datech z dotazníkového šetření Život během pandemie společnosti PAQ Research, na kterém spolupracuje IDEA při CERGE-EI s podporou Akademie věd ČR. Analyzována byla data ze dvou vln šetření: vlnu, která proběhla v listopadu 2021 (před navýšením normativů) a vlnu z dubna 2022 (po navýšení normativu). Datová sada čítá 1 472 respondentů.